

Ольга МАРКІНА

кандидат технічних наук, доцент,
доцент кафедри інформаційно-вимірювальних технологій
Національного технічного університету України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Київ)
O.N.Markina@gmail.com

Радміла СЕГОЛ

кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент,
доцент кафедри видавничої справи та редагування
Національного технічного університету України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Київ)
geroneja@gmail.com

ТРАНСФОРМАЦІЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ МЕДІА ТА ІТ-ГАЛУЗІ В УМОВАХ АВТОМАТИЗАЦІЇ СТВОРЕННЯ КОНТЕНТУ

Стрімкий розвиток технологій штучного інтелекту (ШІ) та їх впровадження в медіаіндустрію створюють нові виклики для системи вищої освіти. Сучасні реалії вимагають фундаментального переосмислення підходів до підготовки як медіафахівців, так і технічних спеціалістів, здатних розробляти та впроваджувати системи автоматизації контенту. За даними досліджень, майже третина контенту провідних медіакомпаній, таких як Bloomberg News, вже створюється за допомогою ШІ-систем [3, 4], що зумовлює необхідність суттєвого оновлення освітніх програм та впровадження інноваційних методик навчання. Сьогодні фахівець із медіа має орієнтуватись не тільки у швидкоплинному потоці новин, а й вміти використовувати наявні технології для подальшого розвитку у конкурентному середовищі. Роль ІТ-фахівців також набула суттєвих змін – розвиток технологій штучного інтелекту змінив ландшафт професій у цій сфері, створивши нові можливості для підготовки та зміни підходів до освіти.

Трансформація медіаіндустрії під впливом штучного інтелекту відбувається надзвичайно динамічно, що створює певний розрив між академічною підготовкою фахівців та реальними потребами галузі. Показовим є приклад The Associated Press, де впровадження систем автоматизованої журналістики дозволило збільшити охоплення фінансової звітності з 300 до 3700 матеріалів [1]. Такі кардинальні зміни у виробничих процесах вимагають відповідної адаптації освітніх програм, причому не лише для журналістів та медіафахівців,

але й для технічних спеціалістів, які розробляють та обслуговують відповідні системи.

Міждисциплінарний підхід стає ключовим елементом сучасної підготовки фахівців. Досвід The New York Times демонструє, що найбільш ефективні рішення народжуються на перетині журналістики та технологій. Зокрема, впровадження ІІІ для модерації коментарів, створення резюме статей та виробництва аудіоконтенту вимагає тісної співпраці журналістів та технічних фахівців [7]. В освітньому процесі необхідно створювати умови для розвитку таких міждисциплінарних компетенцій через спільні проєкти та практичні завдання, що моделюють реальні виробничі ситуації. Наприклад, у освітніх програмах для журналістів варто передбачити стек технічних предметів для опанування необхідних інструментів у створенні подкастів та відео, а для ІТ-фахівців необхідно впровадити фахові медіадисципліни для розуміння викликів, які постають перед такими спеціалістами.

Технологічний складник підготовки фахівців потребує особливої уваги з огляду на стрімкий розвиток ІІІ-технологій. Сучасні системи, такі як нейронні мережі Netflix для покращення якості відео [5] чи алгоритми персоналізації контенту Spotify [10, 11], демонструють високий рівень складності та багатофункціональності. Це вимагає від технічних фахівців не лише глибоких знань у сфері машинного навчання та обробки природної мови, але й розуміння специфіки медіавиробництва та споживання контенту.

Важливим аспектом підготовки фахівців є формування компетенцій у сфері інформаційної безпеки та етики використання ІІІ. Дослідження Р. Зеллера та колег демонструють висхідну здатність ІІІ створювати переконливий фейковий контент, що підкреслює необхідність розвитку навичок верифікації та критичного аналізу інформації [13]. Освітні програми мають включати компоненти з медіаграмотності та протидії дезінформації, причому ці компетенції важливі як для медіафахівців, так і для технічних спеціалістів.

Суттєвим викликом є проблема алгоритмічної упередженості та формування інформаційних «бульбашок». Дослідження показують, що навіть нейтральні алгоритми можуть призводити до дискримінаційних результатів [2]. Це підкреслює необхідність включення до освітніх програм компонентів з етики ІІІ та соціальної відповідальності розробників.

Аналіз даних Reuters Institute свідчить про те, що медіаорганізації, які впроваджують ІІІ, потребують фахівців із принципово новими компетенціями [9]. Це створює запит на оновлення освітніх програм

та впровадження нових спеціалізацій, що поєднують технологічні та медійні компетенції.

ВВС демонструє ефективність використання ІІІ-технологій для створення синтетичних голосів та покращення доступності контенту [6]. Такі приклади мають стати частиною практичних кейсів у підготовці фахівців, демонструючи можливості ІІІ для вирішення конкретних професійних завдань.

Дослідження щодо сприйняття автоматизованої журналістики професіоналами галузі підкреслює необхідність розвитку критичного мислення та аналітичних навичок у майбутніх фахівців [11]. Це вимагає впровадження в освітній процес методик, що розвивають здатність оцінювати можливості та обмеження ІІІ-систем.

Перспективним напрямком розвитку освітніх програм є впровадження елементів дуальної освіти, коли частина навчання відбувається безпосередньо на виробництві. За даними досліджень, успішна інтеграція ІІІ в медіавиробництво вимагає постійної взаємодії між технічними фахівцями та журналістами [8], що підкреслює важливість практичного складника навчання.

Література:

1. Artificial intelligence. Associated Press. URL: <https://www.ap.org/solutions/artificial-intelligence/> (дата звернення: 21.10.2024).
2. Ali M., Sapiezynski P., Bogen M., Korolova A., Mislove A., Rieke A. Discrimination through optimization: How Facebook's ad delivery can lead to biased outcomes. *Proceedings of the ACM on Human-Computer Interaction*. 2019. Vol. 3, CSCW, Article No. 199. P. 1–30. DOI: <https://doi.org/10.1145/3359301>
3. Diakopoulos N. *Automating the News: How Algorithms Are Rewriting the Media*. Harvard University Press, 2019. 336 p.
4. Diakopoulos N. Computational News Discovery: Towards Design Considerations for Editorial Orientation Algorithms in Journalism. *Digital Journalism*. 2020. Vol. 8, no. 7. P. 945–967. DOI: <https://doi.org/10.1080/21670811.2020.1736946>
5. For your eyes only: Improving Netflix video quality with neural networks. Netflix Research. URL: <https://research.netflix.com/publication/for-your-eyes-only-improving-netflix-video-quality-with-neural-networks> (дата звернення: 21.10.2024).
6. Graefe A. et al. Readers' perception of computer-generated news: Credibility, expertise, and readability. *Journalism*. 2018. Vol. 19, no. 5. P. 595–610. DOI: <https://doi.org/10.1177/1464884916641269>.
7. Holcomb J., Schonfeld Z. How The New York Times uses A. I. in its journalism. *The New York Times*. 2024. URL: <https://www.nytimes.com/2024/10/07/reader-center/how-new-york-times-uses-ai-journalism.html> (дата звернення: 21.10.2024).
8. Marconi F. *Newsmakers: Artificial Intelligence and the Future of Journalism*. Columbia University Press, 2020. 216 p.
9. Newman N. Journalism, media, and technology trends and predictions 2019. Reuters Institute for the Study of Journalism, 2019. URL: <https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/our-research/journalism-media-and-technology-trends-and-predictions-2019> (дата звернення: 21.10.2024).

10. Perez S. Spotify launches personalized AI playlists you can build using prompts. TechCrunch. 2024. URL: <https://techcrunch.com/2024/04/07/spotify-launches-personalized-ai-playlists-you-can-build-using-prompts/> (дата звернення: 21.10.2024).
11. Thurman N., Dörr K., Kunert J. When reporters get hands-on with robo-writing: Professionals consider automated journalism's capabilities and consequences. *Digital Journalism*. 2019. Vol. 7, no. 8. P. 1028–1053. DOI: <http://dx.doi.org/10.1080/21670811.2017.1289819>
12. Underwood C. Automated journalism – AI applications at New York Times, Reuters, and other media giants. *Emerj*. 2019. URL: <https://emerj.com/ai-sector-overviews/automated-journalism-applications/> (дата звернення: 21.10.2024).
13. Zellers R. et al. Defending against neural fake news. *arXiv preprint arXiv:1905.12616*. 2019. DOI: <https://doi.org/10.48550/arXiv.1905.12616>